Ч. 219 Неділя 28 вересня (10 жовтня) 1897. Рік VII

Виходить у Львові що дня (крім неділь і гр. кат. сьвят) о 5-ій годині по полудни.

Редакция і Адміністрация: улиця Чарнецкого ч. 8.

Письма приймають ся лиш франковані.

Рукописи звертають ся лиш на окреме жадане і за зложенем оплати почтової.

Рекламациї незапечатані вільні від оплати почтової.

НАРОДНА ЧАСОПИСЬ

Додаток до „Газети Львівскої“.

Передплата у Львові в бюрі дневників Люд. Пльона і в ц. к. Староствах на провінциї:

на цілий рік зр. 2·40
на пів року „ 1·20
на чверть року „ —·60
місячно . . „ —·20
Поодиноке число 1 кр

З почтовою пересилкою:

на цілий рік зр. 5·40
на пів року „ 2·70
на чверть року „ 1·35
місячно . . „ —·45
Поодиноке число 3 кр.

Поучаюча полєміка.

(Дальше).

Але коли би мій погляд — каже п. Борковский дальше — був вірний, то який же з него був би висновок?... А вже-ж не инший: вернім ми всі назад на давнійший шлях, станьмо назад добувати силу з самих себе, а не глядаймо її деинде; тоді мине ся і розтїч наша, а згодом і наше лихоліте.

Лишім ми наші політичні часописи в спокою з їх „лемішкою“. Де є політика, там і політичні часописи бути мусять. Коли-б ми були Болгарами під турецким панованем, що платили гарач чи десятину, а поза тим жили собі, як самі хотіли (я нераз несказано їм завидую): тоді-б нам політичних часописий не треба було. А так вони конечні. І доки мужик наш, ба й ми всі мусимо годувати ся „лемішкою“, бо не стати нас на мясо: доти годі від наших часописий жадати мяса; адже вони кість з кости нашої громади. Коли згодом громада діб'є ся сили, то й ті часописи будуть инші. А політики позбути ся — не наша воля, не наша й сила, коли раз живемо в конституцийній державі. Щеж бо і кождий крок в нашій культурній роботі вяже ся не по нашій волї з політикою. Закладає громада школу: є політика; бо зараз іде борба, чи в рускій громаді має бути руска чи польска школа. Школа вже є, і то руска: так знов політика.... Закладає громада читальню: знов політика..; висилає „Просьвіта“ свого вандрівного учителя господарства з наукою до своїх читалень: теж політика....

Я навів лиш кілька прикладів; але кождна днина приносить з собою десятки таких прикладів, як то у нас всяка культурна робота Русинів спиняє ся на колодах, котрі кидають нам під ноги ті, що повинні би скорійше колоди упрятувати... Виробила ся теория, що „всї народи рівноправні але не всї рівнозначні і кождий нарід має користати з рівноправности лише в міру своєї культурної сили і доведеної справдїшної потреби“. Теория, анї слова, крута! Але нехай би бодай виконувано єї не лукаво. А то виходить на таке: Засїв ґазда з челядию до миски. Старі їдять до схочу, аж мовляв пальцем досягають; а там якесь мале аж плаче з голоду. От ему і кажуть: буде з тебе; ти мале: ще захоруєш, коли обїш ся: вперед дай доказ, що тобі справдї треба більше. І як воно дасть той доказ: з'їло би, було би веселе і не плакало би та дужало би.

Тим то й несправедливий докір, коли хто каже: всї політикуєте, а культурної роботи не робите. Полїтикуємо, бо мусимо. А культурну роботу робимо, як на наші робучі сили, навіть дужу; всякий може о тім переконати ся, хто тілько має очи на те, щоби дивитись і видїти ними. А що з тої роботи невелика познака, то правда; але причина сему, що більша часть наших і так марних сил марнує ся на недобровільну полїтичну боротьбу з тими перешкодами, котрих бути не повинно, а до того й спиняєсь робота при кождій такій перешкоді. З сего виходить ще иньша велика шкода: не один робітник натомить ся, намучить ся, поки вилїзе до половини гори: а далї пообтовкавши, покалїчивши собі ноги на каміню та колодах, котрих там по правдї бути не повинно, плюне знеохочений і знесилений, вертає назад та вдруге не має вже охоти братись на ново до роботи. Воно не гарно, але й не дуже дивно. Через те й робітників у нас за мало на кождому поли. За тим ідуть ще дальші конечні лихі наслїдки: при малім числї робітників неможливий розумний поділ праці, один робітник мусить хапати за ріжні роботи; а через те знов в жадній не може видосконалити ся. І так не тілько, що робітників є мало, але ще й ті не можуть бути досконалі. А се знов дальша причина, що культурна робота йде пиняво. Тут „лемішка“ ні при чім.

На те все нічого не порадять нові чи ніби нові, хоч би і як гарні на око та мудрі теориї на темат „ніхто не винен, сама я“; не поможуть і найльоґічнійші дедуктивні висновки з вигаданих, хоч би як на око дотепних тез, коли те все не буде в згоді зі справдешним станом річи. Серед чотирох стїн при столику з пером в руцї дуже легко мудрувати і читати науки, хоч би й всему сьвітови. Але від того на сьвіті анї одна коза не поросте вовною, анї один вовк не перестане їсти ягнят“.

Ту відповідь п. Борковского — каже „Буковина“ — ми розберемо близше, не для якоїсь полєміки з ним, лише задля самої справи, на нашу думку, дуже важної, — і в другій статиї каже так:

II.

„Серед чотирох стїн при столику з пером в руцї дуже легко мудрувати і читати науки хоч би й всему сьвітови. Але від того на сьвіті

6)

ШПІГУН.

(Повість Джемса Ф. Купера).

(Дальше.)

Похатник дивив ся за пігнавшим їздцем так довго, доки ще его було видко, і аж коли він щез, вирвало ся ему з грудий важке зітхнене мов би важкий камінь спав ему з серця.

— Я Вам щось винен, Герве, — відозвав ся тепер Вартон — за тютюн, котрий Ви менї з міста принесли.

— Як би він не був такий добрий, як той давнійший, — відповів похатник — то для того, що тепер рідко де можна доброго дістати.

— Він дуже добрий — сказав на то пан Вартон — але Ви забули сказати, кілько Вам належить ся.

— Трудно цїну означити — найлїпше, що Ваша ласка.

Пан Вартон взяв кілька золотих штук межи пальцї, і подав їх Герве'му, котрий захланно наставив руку, задзвонив ними на долони а відтак аж кинув до мошонки зі шкіри морского пса, котру носив в кишени на грудех.

За хвильку опісля станув перед молодим капітаном та спитав борзо рішучо:

— Капітане Вартон, чи вертаєте ще нинї назад?

— Нї! — відповів капітан рішучо і подивив ся з любовію на свої сестри. — Чи хочете пане Бірч, щоби я так миле товариство покидав, коли може бути вже нїколи не буду міг ним натїшити ся?

— Братчику — відозвала ся Франсес — в такій справі не годить ся жартувати.

— Я би гадав — відозвав ся похатник спокійно знову — що тепер, коли буря утихла, янкі готові знов рушити ся; було би лїпше, капітане Вартон, як би Ви скоротили свою гостину

— О — відозвав ся анґлїйский офіцир — від тих гільтаів міг би я викупити сяількома штуками золота, колиби їм дійстно попав ся в руки! Нї, нї, пане Бірч, лишу ся ще до завтра.

— А майор Андре не міг і золотом від них викупити ся! — запримітив похатник коротко.

Обі сестри, повні обави, звернули ся тепер до свого брата і старша відозвала ся:

— Послухай доброї ради, брате, Герве може й правду каже — его поглядів в таких справах не треба легковажити.

— Таки так — докинула молодша сестра — то правда. Коли пан Бірч поміг тобі прийти сюди, то ти задля власної безпечности і для нашого щастя, любий Генрі, повинен послухати его ради в справі повороту.

— Я сам сюди прийшов та й можу сам назад пійти! — відозвав ся капітан невдоволений. — Бірч не потребує більше нїчого для мене робити, як лиш постарати ся о то, щоби я міг перебрати ся і дати знати, коли чистий воздух — в сїй послїдній справі Ви помилили ся, пане Бірч.

— То правда — сказав похатник — а то одна причина більше, щоби Ви ще нинї від'їзджали. Пашпорт, який я Вам дав, єсть важний лиш на один раз.

— А не моглиби Ви ще один підробити?

Блїде лице похатника почервоніло ся але він не відозвав ся і стояв зі спущеними в землю очами. По короткій хвили додав молодий мужчина з великою рішучостию:

— Лишу ся сю ніч ще тут, нехай діє ся, що хоче!

— Капітане Вартоне — сказав на то похатник з великою вагою — стережіть ся Віржінця високого росту, з великими впадаючими в очи пабородами О скілько знаю, він ходить слїд в слїд за Вами і нема в сьвітї чоловіка, котрий би обманув его око!

— Нехай він мене стереже ся! — відповів Вартон гордо — а Вас пане Бірч звільняю від всякої одвічальности.

— Дасте менї то на письмі? — спитав обачний Бірч.

— Дуже радо! — сказав на то капітан і засьміяв ся. — Цезаре, подай перо, папір і чорнило, нехай напишу відпустку мому вірному провідникови Герве'му Бірчови, похатникови і так дальше, і так дальше.

Внесено прибори до писаня і Генрі серед великої веселости написав жадане письмо свого рода способом — похатник взяв то письмо, кинув оком на него, сховав его старанно побіч своєї мошонки з грішми, попращав ся з родиною і пішов собі так, як прийшов.

За кілька хвиль пізнїйше можна его було видїти, як зайшов в двері своєї власної скромненької хати.

анї одна коза не поросте вовною, анї один вовк не перестане їсти ягнят". — Оттак твердо запечатав п. А. Борковский в „Зорі" свою полеміку з „Буковиною". Та проте на перекір сим словам треба сказати, що мудрувати і читати науки не то цілому сьвітови, але малій громадї людий, не так то дуже легко, як би хто собі думав.

Що оно справдї не легко, видко хоч би із поданої нами в попереднім числї статї дир. Борковского. І від неї і від наших думок анї одна коза не поросте вовною і вовк не відовчить ся їсти ягнят, а проте — о скілько статї пише ся не для дурних цапів і хищих вовків, лише для думаючих людий, о стілько, можна надїятись, мають они, а бодай повинні мати свій вплив — і то коли не такі статї, як наші, то хоч такі, як в „Зорі".

Всякі подібні статї, що розбирають житє суспільне, можуть лише тодї походити з охоти мудрованя, коли се мудрованє подобає ся богато людям; коли-ж нї, то безпечно автор подібних статий зовсїм не може мати інтересу в тім, аби обдурювати себе. Ся справа зовсїм серіозна: чоловік дивить ся на суспільність, бачить ріжні загадки і перше всього сам собі старає ся відгадати їх, не зважаючи на то, чи ті відгадки, а може й вигадки подобають ся людям чи нї. Можна підозрівати щирість того, хто пише статї з очивидним наміром, аби они подобали ся загалови; але нема причини брати на глум слова чоловіка, котрий списує свої думки без того наміру. Тут найшлось би радше дещо трагічне і то або з огляду на сего учителя, котрий не вміє вчити, або з огляду на суспільність, котра науки не в силі зрозуміти. Коли-ж нема в нас неомильних пророків, то звістна річ, нема иншої ради, як слухати хоч би менторских „мудровань" „Буковини" і „Зорі" на тему, котру вважаємо важною.

(Дальше буде.)

Вісти політичні.

Предложений оногди палатї послів проєкт закона о фахових стоваришенях рільничих єсть такий самий, як той, що був внесений вже в часї послїдної сесиї.

Вчерашнє засїданє палати послів було спокійне. На порядку дневнім стануло перше читанє предложеня в справі запомог для потерпівших від нещасть елементарних. До голосу записало ся за проєктом 35 а против него 20 бесїдників. — Підчас перерви засїданя радила комісия вибрана для справи сварки послів Ґреґоріґа і Іра. Комісия ухвалила більшостию голосів дати нагану пос. Ґреґоріґови, а всїма голосами напятнувати поступованє пос. Іра яко переступаюче всякі границї чемности і нарушаюче повагу палати. Розправу над ухвалою комісиї переведено на тайнім засїданю.

Reichswehr доносить, що порозумінє межи партиями більшости парляментарної ще доси не настало, бо розбило ся о опір партиї Дїпавлього.

З Петербурга доносять, що цар розпорядив, щоби жидам в херзоньскій і катеринославскій ґубернїї віддавано в аренду часть великих обшарів рільних, а то длятого, щоби зменшити нужду, яка настала між жидами.

В париских кругах політичних суть того погляду, що скоро остаточно буде заключений мир межи Грециєю і Туреччиною та управильнена справа кретийска, держави европейскі займуть ся справою єгипетскою.

Новинки.

Львів дня 9-го жовтня 1897.

— **Іменованя.** Ц. к. Дирекция почт і телеґрафів надала посади: а) почтмайстрів: В Окоцимі експедиєнтови Каз. Надаховскому, в Лїмановій Апол. Майснерови, в Жабю експедиторови Йос. Залескому; б) експедиєнтів: В Триньчи експедиєнтови Фр. Рароґевичеви, в Бобрівцї на двірци начальникови стациї Володисл. Штафі, в Дворах на двірци начальникови стациї Андр. Курикови, в Улючи Володисл. Холоневскому, в Тшцянї коло Бохнї експедиторцї Мар. Вильковскій, в Ясїнцї емер. вахмістрови жандармериї Володисл. Табачковскому, в Коровици Ів. Кузянови, в Яцьмири емер. учителеви народному Йос. Адлерови, в Дзикові старім Фридр. Тайґнерови, в Манастиреи емер. вахмістрови жандармериї Вас. Біляньскому, в Ігровици експедиєнтови Ігн. Грохольскому, в Горинци експедиторови Володисл. Скоповскому, в Камінцї-Липнику на двірци начальникови стациї Ом. Слугоцкому, в Голгочах емер. вахмістрови жандармериї Мих. Ониско, в Воли рафалівскій Оленї Козакевич, в Зашкові на двірци начальникови стациї Йос. Ільковскому, в Ґельзендорфі-Комарові Текли Зброжек, в Корінпій експедиєнтцї Ользї Новак, в Куровичах експедиторови Кв. Білецкому, в Скомільній білій Леоп. Мидлярскій, в Ранижеві експедиторови Винк. Мазанкови, в Острові на двірци начальникови стациї Ферд. Политовскому, в Космачи експедиєнтцї Мар. Ходоровскій; в) стайничих: в Лимановій Клим. Островскій, в Коросні Юл. Ґудз.

— **Перенесеня.** Ц. к. Дирекция почт і телеґрафів перенесла почтового асистента Юл. Вальчевского з Калуша до Станиславова.

— **Стан здоровля Є. Ем. Кардинала** Сембратовича постійно поліпшує ся. Небавом буде міг Є. Ем. Кардинал займити ся справами архієпархії.

— **Перенесенє мощий бл. п. єпископа Йоана Снїгурского** відбуло ся дня 7-го с. м. в Перемишли дуже величаво. Сьвящеників з'їхало ся около 200, а крім того прибуло кількадесять депутаций від руских товариств у Львові, Перемишли, від читалень сільских і селян. Обхід розпочав ся около 9-ої год. рано при участи Впреосьв. єпископів о. Конст. Чеховича з Перемишля і о. Юл. Куіловского з Станиславова. Капітула львівска вислала чотирох відпоручників в особах Впр. оо. крилошан: Бачиньского, Туркевича, Чапельского і Пакижа. З капітули станиславівскої прибув Впр. крилошанин о. Литвинович. По відправленій на старім кладовищи панахидї рушив похід

Коли родина засїла до вечері, капітан, роздумавши собі спокійнїйше, постановив все таки змінити свою первістну гадку.

Закликав Цезара і приказав єму закликати Герве'го до нової розмови. Але мурин незадовго вернув назад з тою непожаданою звісткою, що то вже за пізно, бо Кеті сказала єму, що Герве десь вже далеко в дорозї на північ, позаяк, заким ще стемнїло ся, пустив ся в дорогу з своєю коробкою.

Капітанови не позіставало нїчого, як лиш зачекати терпеливо до рана і вертати назад відповідною дорогою.

— Той Герве Бірч з своїми загадочними поглядами і якимись остереженями непокоїть мене більше, як би я хотїв до того признати ся — сказав Генрі до своїх сестер.

— Не розумію того, як можна єму в теперішних неспокійних часах ходити свобідно по краю — запримітила тета Пейтон.

— Щось в тім мусить більше, як би я за то міг заручити, що ворохобники позваляють єму так легко уйти їх рук — відповів на то капітан. — А ґенерал не позволив би й одного волося єму з голови здоймити.

— Направду? — відозвала ся Франсес. — То ґенерал єго знає?

— Так здає ся.

— А чи гадаєш синоньку — спитав пан Вартон — що він би тебе зрадив?

— Нї — сказав капітан — я гадаю, що на него можна в таких справах спустити ся, і що він вірний, та й то мусїло би здержати єго від всякої того рода підлоти, що єму самому було би небезпечно перебувати в містї.

— Я думаю — докинула тут Франсес — що Герве Бірч має свої добрі сторони, бодай щось такого пробиває ся в єго особі.

— Він льоаяльний — відозвала ся Сара тріюмфуючо — а то в моїх очах найважнїйша честнота!

— Я дуже побоюю ся — сказав на то брат і усьміхнув ся, — що любов гроша єсть у него сильнїйшою пристрастию, як любов для свого короля.

— Коли так — сказав пан Вартон — то ти не можеш бути безпечним, доки ти в єго руках, бо нїяка любов не може оперти ся золотій покусї, де основою характеру єсть скупість.

— А всеж-таки мусить бути якась любов, тату, котра може оперти ся всякій покусї; не правда Франю?

— От, плетеш! Ось твоя сьвічка, пора вже спати.

Глава пята.

Всї члени родини дому перебули сю ніч в досить великім непокою, особливо же обі сестри, котрі ледви що могли очи зажмурити і за кождим найменшим шелестом дрожали від страху. Отже не диво, що повставали зрана якісь ослаблені і в злім гуморі.

Але коли подивили ся чим скорше крізь вікно своєї спальнї на город і найблизше окруженє, не могли добачити нїчого підозріного.

Успокоені тим трохи, зійшли до столової і знову стали трохи спокійнїйше о судьбу брата, о єго безпечність та о своє власне щастє.

Капітан появив ся, аж коли вся родина сидїла вже при каві.

— Виджу тепер, що я лїпше зробив забезпечаючи собі добру постіль і добрий снїданок — сказав він весело — замість спускати ся на гостинність того славного корпуса „хлопців від коров".

— Коли ти міг добре спати, то ти був щасливійший як Франсес і я. Ми за кождим найменшим голосом гадали зараз, що то крики армії ворохобників.

— Ну, відповів капітан усьміхаючись, — мушу признати ся, що і я сам бояв ся — а ти що? — додав звертаючись до своєї молодшої сестри, котру очевидно більше любив. — Чи ти також чула музику ворохобників, або чи она бодай снила ся тобі?

— Нї — відповіла молода дївчина, споглядаючи з любовою на него. — Хоч і як я люблю свою вітчину, то як-раз в сїй хвили був то для мене великий смуток, як би наше войско надходило.

Молодий Вартон стояв тепер коло вікна, коли нараз вбіг Цезар з лицем, котре майже таке стало як у білого, та ледви віддихаючи крикнув:

— Втїкайте, мастер Генрі, втїкайте! Ось жене якийсь кінь від ворохобників

— Втїкати? — повторив анґлійский офіцир і випростував ся з войсковою гордостию. — Нї, пане Цезар, я не з тих, що втїкають.

Сказавши то пустив ся сьміло до дверий, кивнув на свого батька і разом з ним виглянули на двір.

Може на милю [1]) далеко видко було може яких пятьдесять драґонів, що скорим труском доїзджали до них. Побіч офіцира, що їм проводив, їхав якийсь чоловік в одежи арендаря, котрий показував на хату. Кільканайцять людий віддїлило ся тепер від головного віддїлу і пігнали ся ґальопом на місце свого призначіня.

Коли доїхали до дороги, що вела в долину, навернули кіньми на північ, а Вартонова родина, в котрій аж дух заперло від напруженої цїкавости, слїдила за їх рухами та побачила тепер, що ті люди, скоро лиш доїхали до Бірчевої хати, станули півколесом так, що в одній хвили кільканайцять їздців окружило єго хату.

Двох чи трох драґонів зіскочило тепер з коний і десь щезли — вже за кілька мінут пізнїйше показали ся знову а за ними і Кеті та пійшли на обійстє. З того, що Кеті чогось дуже розкладала руками, можна було виразно розпізнати, що то не о що небудь розходить ся.

Коли над'їхали і прочі вояки, зачалась якась жива розмова з балакливою господинею, а відтак всї вояки з великим поспіхом пустились до Вартонового дому.

Доси не мав нїхто з родини на стілько притомности, щоби десь сховати капітана Вартона. Але тепер небезпечність стала так велика, що годї вже було чекати і єму піддавати всїлякі місця в домі, де би міг безпечно сховати ся.

Але молодий мужчина не хотїв на то пристати, бо то не годило ся з єго характером. Впрочім було вже і за пізно втїкати в лїси поза хатою. В сїм случаю мусїли би були єго побачити і їздцї, розуміє ся, були би єго зараз здогонили.

до греко-кат. катедральної церкви, де мали бути зложені тлінні останки покійника. Похід ішов в той спосіб, що попереду несено хрест, відтак поступали церковні братства з хоругвами і образами, дальше ішла шкільна молодїж і депутациї з вінцями, яких було кількадесять. За депутациями поступав хор, зложений із більше як сотки людий, відтак духовеньство в два ряди, капітули і Преосьв. епископи. За ними несло духовеньство домовину з тлінними останками Йоана Снїгурского, а відтак їхав похоронний віз, завішаний вінцями. Похід замикали величезні товпи народу. Зараз по внесеню домовини до церкви і по уставленю єї на украшений цьвітами катафальк, розпочала ся панахида. По панахидї відправив Преосьв. епископ Конст. Чехович архієрейску службу Божу, в часї котрої співав хор під управою о. Кишакевича. Красноріччиву проповідь виголосив крилошанин о. Войтович. По службі Божій і короткій панахидї зложено домовину в підземелю катедри на вічний супочинок. — Вечером того-ж дня устроїли перемискі Русини з нагоди згаданого торжества музикально декламацийний вечерок в сали „Сокола". На вечерку зібрало ся множество публики, саля виповнила ся по береги і вечерок випав величаво.

— **Виділ філії „Просьвіти" в Станиславові** спрошує отсим членів філії на віче просьвітне, котре відбуде ся в середу дня 13 с. м. (Покрови) о год. 2-ій по полудни в сали Седельмаєра. Порядок зборів: 1) Вп. Й. Гурик: Про шкідний поділ власности земскої (селяньскої) в краю. — Др. М. Коцюба: Про годівлю і торговлю безрогами. З огляду на важність обох точок програми зборів просимо і самим на збори прибути і знакомих Вам членів філії о вічу повідомити. За Виділ філії тов. „Просьвіти" в Станиславові: *Др. М. Коцюба*, голова; *Н. Мороз*, писар.

— **Страшний випадок** лучив ся в цукроварни в Переворску. Робітник занятий при пробі сатуратора, неосторожно війшов завчасу до него і одоломлений газом стратив притомність. Хотячи прийти з помочию скочив за ним другий робітник але і з тим стало ся те саме. Мимо скорого ратунку, чотирох ще робітників упало в сей спосіб безпритомно на землю, але їх припроваджено до житя. Два перші згинули — всяка поміч була безуспішна.

— **Помер** о. Іларий Рейтаровский, довголітний (через 24 літ) сотрудник Успеньскої церкви у Львові, дня 6 с. м. в Лубянках коло Збаража, в 53-ім роцї житя, а 28-ім сьвященьства.

Господарство, промисл, торговля, гігієна і вихованє.

Добрі ради.

— Хто хоче завести собі сад, нехай памятає на слїдуючі ради: Не сади дерев овочевих там, де вже які були; там земля не має вже родячої сили, бо давнїйші дерева витягнули з неї майже всю поживу; отже закладай собі сад на новім місци. — Купуй лиш добрі щепки і з добрим корінєм; зі слабої щепки буде й слабе дерево. — Розваж добре, які сорти маєш садити. Розглянь ся добре в сусїдстві, які там благородні сорти найлїпше удають ся, і ті сади. Не пускай ся на пробу і не вишукуй найделїкатнїйших, котрі би тобі мимо твого заходу не удали ся. Сади як найменше сорт, але за то з двох трох сорт як найбільше. Садовину з таких дерев можна тогди лекше з'ужиткувати дома і лекше та лїпше продати. — Перед садженєм оброби землю добре! Скопай землю глубоко, дай гною, щоби молоді деревця мали чим живити ся і памятай на то, що тонесенькі корінцї, котрі тягнуть поживу і дають дереву єго силу, не ростуть лиш коло самого пня, але й значно подальше від него. — Не сади там, де земля єсть за надто вогка, де вода підходить, або де в споді єсть глий, що не перепускає воду та корінцї. В таким місци доброго саду не буде. — Уважай, чи земля, котру хочеш вибрати під сад, має досить вапна; коли не має, то додай вапна. Без вапна в земли не буде доброго саду.

— Ростини плекані в комнатї вимагають тепер знов більше уваги. В комнатах зачинає ся тепер палити а сухий воздух сприяє дуже розвоєви деяких шкідливих малесеньких зьвіряток, котрих ледви ще можна доглянути голим оком. До тих шкідливих зьвіряток належать головно червоний паучок і т. зв. тріпс. Оба ті шкідники люблять держати ся найбільше в під споду листя. Червоний паучок снує собі там дуже тонесеньку паутину, сидить під нею і висисає листє а тріпс бігає собі свобідно попід листє і також єго висисає. Листки дістають від того малесенькі білі плямочки, котрі спливають ся відтак в щораз більші і наконець листок вяне і усихає. Третий шкідник ростин плеканих в комнатї єсть рід червака званий окоростником, котрий присїдає цїлу ростину, пеньок і листє, та тягне з неї соки; цїла ростина виглядає тогди так, як би на ній повиростало повнїсенько якихсь бородавочок. Лиш коли потиснути на таку бородавочку, она відскакує зовсїм гладко і видко лиш яснїйшу плямку від неї. Від тих шкідників помагає найбільше вода і длятого треба ростиии не лиш часто скроплювати, але й змивати листє. Ростини з окоростником треба ще змивати і водою з милом, а відтак ще раз чисто сполокати, або змивати варом з тютюну. Коли би ще окоростник дуже густо кинув ся на пеньку, то треба єго уважно вішкрептувати патичком, ненарушаючи кори. Крім тих шкідників робить ще й порох, який осїдає на ростинах, не малої шкоди; і єго треба часто змивати. Велику увагу треба звертати на підливанє. Декотрі ростини, особливо ті, котрим листє опадає, приходять тепер в спочинок; їх не можна дуже підливати. Наконець треба й на то зважати, щоби, коли настануть морози, ростини в комнатї не стояли на продуві, бо в противнім случаю померзнуть. Перед уставленєм ростин на зиму в комнатї треба ще оглянути їх коріне, чи оно де не зіпсоване, і коли би таке знайшло ся, відтяти, а ростину на ново засадити.

— Сушена капуста на зиму. У Франциї сушать капусту на зиму, котру опісля варять так як сьвіжу, зелену, але перед варенєм намочують єї на якийсь час у водї. До сушеня обирають головку, аж покаже ся делїкатне жовтаве листє, а обібрані головки ставлять на воздух, щоби зівяли; відтак шаткують їх, сушать через кілька днів на сонци, а наконець досушують в печи, прячуть в мішечки і вішають в сухім місци. Від часу до часу треба заглянути, чи така капуста не натягнула вохкости і не сплїснїла.

— На рожу у свиний добре єсть давати горівку. Дві або три порциї горівки мішає ся з лїтрою молока і дає ся свини пити. Після величини свинї дає ся з разу що найбільше до трох чвертий лїтра а за кілька днїв лиш половину того, що перший раз.

Єго сестри старали ся дрожачими руками убрати єго в єго перебранє і ледви що то скінчили, як вже драґони показали ся на мураві перед домом та й той в одній хвили окружили. Тепер вже не позіставало нїчого, як лиш вижидати маючої відбути ся ревізиї з таким спокоєм, як лиш можна. Комендант кінноти зліз з коня і в супроводі кількох своїх людий підійшов до головних дверий дому, котрі Цезар отворив поволи і пиняво.

Тяжкі кроки вояків перепудили делїкатні женщини так дуже, що они поблїдли і дрожали.

Якийсь мужчина, котрого незвичайно високий ріст здавав ся зраджувати і незвичайну силу, увійшов тепер до комнати, поздоровив родину по войсковому, але з такою лагідностию в поглядї, котра якось дивно стояла в суперечности до єго величезної постави.

Темне волосе буйними кучерами звисало єму доокола лиця, обсипане лиш злегка пудром. З єго черт ледви що більше було видко як лиш великі очи, бо величезні набороди вкривали єго лице. Погляд єго, як вже сказано, був лагідний і спокійний, а єго голос, хоч низький, всеж-таки не разячий і не неприятний.

Франсес відважилась глипнути несьміливо на него і пізнала в нїм зараз того чоловіка, перед котрого бистрим оком Герве остерігав єї брата — можна собі подумати, яке то враженє на ню то зробило.

— Не маєте нїякої причини чогось боятися, мої дами — сказав офіцир, глянувши на блїді лиця доокола себе — моє дїло тут обмежає ся лиш на кілька питань, а коли на них дасте відповідь охотно, то я зараз собі піду.

— Які-ж то питаня, мій пане? — відозвав ся пан Вартон затинаючись і встав.

— Чи не було у Вашім домі підчас бурі якогось чужого чоловіка? — спитав драґон голосом, по котрім слїдно було великий інтерес, але й немалу обаву.

— Сей пан — сей пан — робить нам радість своїм товариством.

— Сей пан? — повторие офіцир звертаючись до капітана Вартона, придивлячись єму через хвильку, а відтак усьміхнув ся. Він підійшов до молодого мужчини з комічною повагою, поклонив ся єму глубоко і додав:

— Жаль менї Вас, пане, що Ви так перестудили ся!

— Я? — відозвав ся капітан здивований — я не перестудив ся!

— Нї? А я так гадав, бо Ви закрили своє красне чорне волосе отсею поганою перукою. Коли я помилив ся, то вибачайте.

Пан Вартон аж застогнав, а дами, не знаючи о скілько драґон знає, в чім річ, глянули дрожачи по собі.

Капітан мимоволї повів рукою по своїй голові, і відкрив тепер, що єго сестри в поспіху і страху не закрили часть єго правдивого волоса.

Драґон споглядав на єго рух зі злобним усьміхом, але зараз стямив ся і звернув ся з поважною міною до батька:

— Отже можу припускати, мій пане, що в часї послїдного тиждня не було у Вас нїякого пана Гарпера?

— Пана Гарпера? — повторив пан Вартон, котрому як би тяжкий камінь спав з серця — був — от я й забув на то, але він вже поїхав, а коли би він мав бути якась незлюблена особа, якась підозріна, то я того не знав. Він був тут чужинцем.

— Не маєте чого так дуже боятися єго особи — відповів драґон коротко. — Але він вже поїхав? Коли і куди?

— Як приїхав, так і поїхав — відповів пан Вартон, котрий набрав нового довіря — верхом; то було вчера вечером — взяв ся па північ.

Офіцир слухав єго уважно, а за той час лице єго ставало веселїйше і ледви пан Вартон скінчив свою коротку відповідь, як він вже обернув ся і вийшов з комнати.

Вартони думали, що він буде зараз гонити за тим, за котрим допитував ся, але побачили, що драґон поговорив поважно кілька слів з двома із своїх людий на дворі, відтак видав якісь прикази, почім деякі їздцї ріжними дорогами покинули долину. (Дальше буде).

ТЕЛЕҐРАМИ.

Берлин 9 жовтня. Рада мінїстрів згодила ся на проект помноження фльоти, розложений на сім лїт.

Мадрит 9 жовтня. Правительство постановило відкликати ґенерала Вайлєра з Куби.

Надіслане.

За редакцию відповідає: Адам Краховецкий.

Поручає ся 2

торговлю вин ЛЮДВИКА ШТАДТМІЛЛЬЕРА у Львові.

4

ГАЛИЦКИЙ КРЕДИТОВИИ БАНК

принимає вкладки на

КНИЖОЧКИ

і опроцентовує їх по

$4\frac{1}{2}$% на рік.

$4\frac{3}{4}$ кільо кави

netto вільне від порта за послїплатою або за попереднім присланем гроший. Під ґаранциєю 39 найлїпший товар.

Африк. Мока перлова . .	зр.	4·75
Сантос дуже добра . .	„	4·90
Куба зелена найлїпша .	„	5·18
Цейльон ясно-зел. найлїп.	„	6·35
Золота Ява жовта найлїп.	„	6·30
Пері кава знамен. сильна	„	6·45
Арабска Мока дд. аромат.	„	7·10

Цїнники і тарифа цлова даром.

ETTLINGER & COMP. HAMBURG.

Бюро дневників і оголошень

Л. ПЛЬОНА

у Львові

улиця Кароля Людвика ч. 9.

приймає

абонамент на всї дневники

по цїнах оригінальних.

Недужим на лїшаї

сухі, мокрі або лущачі ся, і получене з тою недугою також **„печене шкіри“** помагає під ґаранциєю, навіть в найгірших случаях **„Дра Гебри смерть лїшаям“.** Уживає ся внутрішно; нешкідливе. — Цїна 6 зр. в. а. За надісланем тої квоти (також марками почтовими) присилає ся почтою, без коштів цлових, франко: **St. Marien-Drogerie, Danzig** (Deutschland).

35

Мужчини

При ослабленю мужескім, мій ц. к. упр. ґальвано-електричний апарат, для власного ужитку з добрим успіхом. Лїкарскі поручення. Проспект в коперті в марках 20 кр.

І. Авґенфельд,
Відень, IX., Türkenstrasse 4.

Бюро оголошень і дневників

приймає

ОГОЛОШЕНЯ

до всїх дневників

по цїнах ориґінальних.

До

Народної Часописи, Ґазети Львівскої, і Przegląd-у

може лише се бюро анонси приймати.

С. Кельсен у Відни

поручає:

Кльосети з перепливом води і без того. — Рури кльосетові. — Каналові насади з патентовим замкненем. — Збірники на воду. — Комплетні уряджена купелеві. — Вентілятори. — Прибори до водотягів, як також рури ляні і ковані. — Помпи, фонтани і всякі арматури.

Заступники для Галичини і Буковини

ГЕРМАН ГАМЕЛЬ у Львові Пасаж Гавсмана ч. 8.

На жаданє висилає ся катальоґи.

Бюро дневників і оголошень **Л. Пльона** у Львові

улиця Кароля Людвика число 9, приймає

абонамент на всї дневники по цїнах оригінальних.

З друкарні В. Лозиньского під зарядом В. І. Вебера.